

# Yoel kitobi va Laodikiyadagi Yettinchi kun adventistlar jamoati — Yigirma to‘qqizinchi

Jeff Pippenger

2026-01-14

## Yigirma To‘qqizinchi Raqam

Matto kitobidagi beshinchi Masihiy bashorat — bu umidsizlik va o‘limning yo‘l belgisidir. 2020-yil 18-iyul kuni Nashvillening vayron qilinishi haqidagi soxta bashorat Ilyos va Musoni o‘ldirdi.

## Beshinchi Masihiy yo‘l belgisi — 2020-yil 18-iyuldagi Hafsalaning Pir Bo‘lishidir

Shunda Yeremiyo payg‘ambar orqali aytilgan so‘z bajo bo‘ldi: “Ramoda bir ovoz eshitildi, nola, yig‘i va qattiq motam; Rohila o‘z bolalari uchun yig‘lar edi va tasalli topishni istamas edi, chunki ular yo‘qdirlar.” Matto 2:17, 18.

## Bashorat

Egamiz shunday demoqda: Ramada bir ovoz eshitildi — nola, yig‘i va achchiq faryod; Raxil o‘z farzandlari uchun yig‘lar edi va ular yo‘q bo‘lgani uchun farzandlari haqida tasalli topishni istamadi. Yeremiyo 31:15.

Muso va Ilyos Sodom va Misr ko‘chalarida o‘ldiriladi. Eski Ahdning so‘nggi bayonoti shuni bildiradiki, Egamizning buyuk va dahshatli kunidan oldin Ilyos keladi. O‘sha dahshatli kun Doniyor o‘n ikkinchi bobda Mixailning oyoqqa turishi bilan boshlanadi va Vahiy yigirma ikkinchi bobda shunday e‘lon qilinadiki: “odil bo‘lgan ham, nohaq bo‘lgan ham” abadiyat davomida o‘sha holatda qoladi.

Va o‘sha vaqtda xalqing farzandlari uchun turadigan ulug‘ shahzoda Mixail qo‘zg‘aladi; va o‘sha vaqtda shunday bir kulfat davri bo‘ladiki, xalqlar paydo bo‘lganidan beri o‘sha vaqtgacha hech qachon bunaqasi bo‘lmagan; va o‘sha vaqtda xalqingdan kitobda yozilgan holda topilgan har bir kishi qutqariladi. Doniyor 12:1.

Nohaq bo‘lgan nohaqligicha qolsin; nopok bo‘lgan nopokligicha qolsin; solih bo‘lgan solihligicha qolsin; muqaddas bo‘lgan esa muqaddasligicha qolsin. Vahiy 22:11.

Ilyos sinov muddati yopilishidan oldin zohir bo‘lishi kerak, va Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida, sinov muddati yopilishidan sal oldin, u o‘ldiriladi va qayta tiriltiriladi. U qayta tiriltiriladi va sinov muddati yopilgunicha o‘z xabarini taqdim etadi; shundan so‘ng esa yana bir tirilish — solihlar va yovuzlarning tirilishi — sodir bo‘ladi.

Yer tuprog‘ida uxlayotganlarning ko‘plari uyg‘onadilar: ba‘zilari abadiy hayotga, ba‘zilari esa sharmandalik va abadiy nafratga. Doniyor 12:2.

O'sha maxsus tirilishdan keyin Masihning Ikkinchi Kelishi sodir bo'ladi; unda o'lik solihlar tiriltiriladi, so'ngra azizlar halok bo'lganlarni hukm qiladigan ming yil keladi. Ming yilning oxirida yana bir tirilish va Masihning uchinchi kelishi bo'ladi. Bashoratli tirilishlar qatori papalik maxluqining tirilishini ham o'z ichiga oladi, biroq bu tirilishlarning har biri Xudoning bashoratli Kalomining alohida bir mavzusidir. 2020-yil 18-iyulda yuz qirq to'rt minglik Laodikiya harakati 1844-yildan keyingi vaqt tatbiqlarini taqiqlovchi Masihning amriga isyon qilib, o'z joniga qasd qildi.

Shundan keyin Rama'da bir ovoz eshitildi; bu mag'rurlik va o'zini ulug'lashni anglatadi. Yaxshi sayohatchi ma'nosini bildiruvchi Rohila motamdadir, chunki Muso va Ilyos yo'q, va bundan ham muhimrog'i, ularni taskinlab bo'lmaydi. Ularda taskin yo'q, Holbuki Muqaddas Ruh Taskin beruvchidir; U sahrodagi ovoz 2023-yil iyulida boshlanganda yuboriladigan edi.

Bu hodisalar sinov muddati yopilishidan aynan oldin sodir bo'ladi, va Vahiy kitobiga ko'ra, sinov muddati yopilishidan sal oldin Iso Masihning Vahiyi muhrdan ochiladi. Ana shu muhrdan ochilish Muso bilan Ilyosni tiriltiradi; ular, shuningdek, o'z farzandlari uchun yig'lab, aza tutgan, tasalli topa olmagan yaxshi musofir Rohildir. Uning aza-motami o'sha farzandlar tiriltirilganda quvonchga aylanadi.

Va u menga dedi: "Bu kitobdagi bashorat so'zlarini muhrlama, chunki vaqt yaqindir." Vahiy 22:10.

Muso va Ilyos Sado'm va Misr ko'chalarida o'lik edilar va xuddi Masih bilan bo'lgani kabi, bir yuz qirq to'rt ming kishi 2023-yil iyulida yig'ilish boshlanganda Misrdan chaqirib olinardi.

## **Oltinchi Masihiy yo'l belgisi — 2023-yil iyulida Misrdan chaqirib chiqarilishdir.**

Hirodning o'limigacha u yerda bo'ldi; toki Egamiz tomonidan payg'ambar orqali aytilgan: "Misrdan O'g'limni chaqirib oldim", degan so'z bajo bo'lsin. Matto 2:15.

## **Bashorat**

Isroil bola bo'lganida, Men uni sevdim va O'g'limni Misrdan chaqirib oldim. Ho'sheya 11:1.

Misr ko'chasida o'lik holda yotganlarga, sahrodan yangragan samoviy bir ovoz Hizqiyolning quruq suyaklar vodiysini hayotga chorlaydi. O'sha ovoz 2023 yil iyulida yangray boshladi.

Uch yarim kundan keyin ularga Xudodan hayot ruhi kirdi, va ular oyoqqa turdilar; va ularni ko'rganlarning ustiga qattiq qo'rquv tushdi. Va ular osmondan o'zlariga aytilgan baland bir ovozni eshitdilar: "Bu yoqqa ko'tarilinglar". Va ular bulut ichida osmonga ko'tarildilar; va dushmanlari ularni ko'rib turdilar. Vahiy 11:11, 12.

Xudo O'z O'g'lini Misrdan chaqirib chiqardi, va U Musoni ham Misrdan chaqirib chiqargan edi; chunki alfa sifatidagi Muso va omega sifatidagi Iso Muso va Qo'zining qo'shig'ini kuylaydigan bir yuz qirq to'rt ming kishining tajribasini ifodalaydi. O'sha qo'shiq Misrdan chiqish chaqirig'ini ham o'z ichiga oladi. Hizqiyolda Odam Atoning yaratilishidagi ikki bosqich orqali oldindan

ko‘rsatilgan ikki bosqich tasvirlangan. Avval tana shakllantiriladi, so‘ngra hayot nafasi tanaga puflanadi va u shundan keyin yashaydi. Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida birinchi bosqich Xudoning Ruhining o‘ldirilganlarning ichiga kirishidir, va shundan keyin ular oyoqqa turdilar. Ular turganlarida, ular Xudoning lashkaridir. O‘n birinchi bobda Ruhni yetkazadigan narsa Hizqiyolning birinchi bashorati bilan ifodalangan. Sahrodagi ovoz — Muqaddas Ruh hamrohligidagi bashoratli xabardir.

Matto kitobi Ibtidodagi o‘n ikki bobning omegasi bo‘lgan o‘n ikki bobni o‘z ichiga oladi; ular bir yuz qirq to‘rt ming bilan bo‘lgan ahdni ifodalovchi ikki guvohni taqdim etadi. O‘sha erkaklar va ayollar o‘z insoniyati bilan birlashgan Ilohiylik munosabatida abadiyat uchun muhrlanadilar. Ular o‘n birinchi soat ishchilari uchun belgi bo‘lib qoladilar.

“Muqaddas Ruhning ishi dunyoni gunoh, solihlik va hukm to‘g‘risida ishontirishdir. Dunyo faqat haqiqatga ishonuvchilarning haqiqat orqali muqaddas qilinganini, yuksak va muqaddas tamoyillar asosida ish ko‘rayotganini, Xudoning amrlarini saqlaydiganlar bilan ularni oyoq osti qiladiganlar o‘rtasidagi ajratuvchi chiziqni ulug‘ va yuksak ma’noda namoyon etayotganini ko‘rish orqali ogohlantirilishi mumkin. Ruhning muqaddas qilishi Xudoning muhriga ega bo‘lganlar bilan soxta dam olish kunini tutadiganlar o‘rtasidagi farqni ayon qiladi. Sinov kelganda, maxluqning belgisi nima ekani aniq ko‘rsatiladi. Bu — yakshanba kunini tutishdir. Haqiqatni eshitganlaridan keyin ham bu kunni muqaddas deb bilishda davom etadiganlar, vaqtlar va qonunlarni o‘zgartirishni o‘ylagan gunoh odamining tamg‘asini olib yuradilar.”  
Bible Training School, 1903-yil 1-dekabr.

Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida yuz qirq to‘rt ming kishining osmonga chaqirilgan paytdagi bayrog‘i shundan iboratki, ular avvalo Misrdan chaqirib chiqariladilar, ya’ni ular o‘ldirilgan joydan. Sahrodan kelgan bir ovoz ularni Misrdan chaqirib chiqaradi, toki ular o‘n birinchi soat ishchilari uchun alomat bo‘lsinlar. Ularning 2024-yildagi tirilishi ham, qaysi tasvir nazarda tutilayotganiga qarab, tug‘ilish va uyg‘onish sifatida ifodalanadi. Tug‘ilish ma’nosida ular o‘n qiz haqidagi masalni bajo keltiradiganlardir, va shu ma’noda ularning tug‘ilishi bokira tug‘ilishdir, hamda ular alomatdir.

## Yettinchi Masihiy yo‘l belgisi — 2024 yil

Bularning hammasi Rabbiy tomonidan payg‘ambar orqali aytilgan so‘z bajo bo‘lishi uchun yuz berdi: “Mana, bokira homilador bo‘lib, O‘g‘il tug‘adi, va Uning ismini Immanuil deb ataydilar”, bu esa tarjima qilinganda, “Xudo biz bilan”, deganidir. Matto 1:22, 23.

## Bashorat

Shuning uchun Egamizning O‘zi sizlarga bir alomat beradi: mana, bokira qiz homilador bo‘lib, o‘g‘il tug‘adi va uning ismini Immanuil deb ataydi. Ishayo 7:14.

Muso va Masih tarixida alomatlar bo‘lganidek, Milleritlar tarixida ham alomatlar bo‘lgan. Oxirgi kunlarda Laodikiya Adventizmi bir alomat izlaydi, va ular uchun yagona alomat — Yunusning alomatidir. Shuningdek, 2024-yilda tiriltiriladiganlar uchun ham bir alomat bor. Ularning alomati Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi “yetti marta”dir.

Va bu sen uchun alomat bo'ladi: sizlar bu yili o'z-o'zidan o'sib chiqqan narsalarni yeysizlar, ikkinchi yili esa o'shaning o'zidan unib chiqqanini; uchinchi yili esa ekinglar, o'rib olinglar, uzumzorlar barpo qilinglar va ularning mevasidan yenglar. Yahudo xonadonining qutulib qolgan qoldig'i yana pastga tomon ildiz otib, yuqoriga tomon meva beradi. Chunki Quddusdan bir qoldiq chiqib keladi, Sion tog'idan esa qutulib qolganlar chiqadi: buni Sarvari Olamning g'ayrati bajo keltiradi. 2 Shohlar 19:29–31.

Agar sizlar: “Yettinchi yili nima yeymiz? Mana, biz ekmaymiz ham, hosilimizni yig'maymiz ham”, — desangizlar, unda Men oltinchi yili sizlarga O'z barakamni amr qilaman, va u uch yilga yetarli hosil beradi. Sizlar sakkizinchi yili ekasizlar, va to'qqizinchi yilgacha eski hosildan yeysizlar; uning hosili kirib kelgunicha eski zaxiradan yeysizlar. Leviticus 25:20–22.

Qutulib qolganlar, shuningdek, Isroilning quvg'in qilinganlari sifatida ham tasvirlangan bo'lib, ular o'zlaridan nafratlangan birodarlari tomonidan quvg'in qilingan edilar. Ularning birodarlari ularni quvib yubordilar, chunki ular Musoning “yetti vaqt”i bilan ifodalangan Shabbat haqiqatini rad eta olmaganlari bois ulardan nafratlandilar.

Egamiz Quddusni bunyod etadi; U Isroilning quvilganlarini bir joyga to'playdi. Zabur 147:2.

Rabbiy qoldiqni 2023-yil iyul oyida yig'ishni boshladi, va qoldiq Isroilning “quvg'in qilinganlari”dir. 2023-yil iyul oyida U O'z quvg'in qilinganlarini yig'ish uchun qo'lini ikkinchi bor uzatdi. U 1849-yilda ham, 1856-yildagi Musoning yetti karra omega nuridan oldinroq, ikkinchi bor qo'lini uzatgan edi. Alfa nuri Millerning birinchi bashoratli kashfiyoti — Musoning yetti karrasi bilan ifodalangan edi.

Va o'sha kunda Yessayning ildizi paydo bo'lur, u xalqlar uchun bir bayroq bo'lib turur; G'ayriyahudiylar unga intilurlar, va uning maskani ulug'vor bo'lur. Va o'sha kunda shunday bo'lurki, Egamiz O'z xalqining omon qolgan qoldig'ini qaytarib olish uchun ikkinchi marta O'z qo'lini uzatur; ular Ossuriyadan, Misrdan, Patrosdan, Kushdan, Elamdan, Shinordan, Xomatdan va dengiz orollaridan qolgan bo'lurlar. Va U xalqlar uchun bir bayroq ko'tarur, Isroilning quvg'in qilinganlarini jam qilur va Yahudoning tarqalganlarini yerning to'rt burchagidan to'plar. Ishayo 11:10–12.

Rad etilganlar alomat sifatida yuksaltirilganda, ular shunda o'n birinchi soat ishchilarini to'playdilar; ular “faqat ko'rish orqali ogohlantirilishi” mumkin, ya'ni “Xudoning muhriga ega bo'lganlar bilan soxta dam olish kuniga rioya qiladiganlar o'rtasidagi farqni” ko'rish orqali. O'n birinchi soat ishchilari uchun alomat — rad etilganlardir; rad etilganlarning alomati ESA, “bu yil o'z-o'zidan o'sib chiqqan narsalarni, ikkinchi yili esa o'shaning o'zidan unib chiqqanini yeyishingiz; uchinchi yili esa urug' sepinglar, hosil o'ringlar, uzumzorlar barpo etinglar va ularning mevasidan yenglar”, degan jumboqdir.

Ushbu parchadagi jumboq shundaki, u Levilar kitobining yigirma beshinchi va yigirma oltinchi boblaridagi “yetti marta”ni ifodalaydi. Yerning orom oladigan Shabbati ahdning bir tarkibiy qismi bo'lib, va'da qilingan yurt uchun yettinchi yil oromini tutish yoki rad etishga bog'liq bo'lgan baraka yoxud la'natning har ikkalasini ham belgilab beradi. Bir yuz qirq to'rt mingning alomati yerning yettinchi yil Shabbati orqali ifodalangan ahdning uch karra va'dasining bir tarkibiy

qismidir. “Yetti marta”ning asosiy haqiqati yangi yurak va yangi ongni, shuningdek yangi tanani hamda yashash uchun yurtini va’da qiladigan ahdning uch unsuridan birini belgilab beradi.

Yettinchi kun — Shabbat — Xudo bilan Uning xalqi o’rtasidagi alomatdir, biroq bu yettinchi kun Shabbati qadimgi Isroilga berilgan ahd mas’uliyatini ham ifodalaydi. Ular O’n Amrning qo’riqchilari, omonatdor saqllovchilari bo’lishlari kerak edi. Opa Uayt aniq bayon qiladiki, 1844-yilda zamonaviy Isroil qadimgi Isroilga muvofiq holda nafaqat O’n Amrning, balki Xudoning bashoratli Kalomining ham omonatdor saqllovchilari etib tayinlangan.

“Xudo qadimgi Isroilni chaqirganidek, bu davrda ham O’z jamoatini yer yuzida nur sifatida turishga chaqirdi. U haqiqatning qudratli pichog’i bilan, birinchi, ikkinchi va uchinchi farishtalarning xabarlarini orqali, ularni jamoatlardan va dunyodan ajratib, O’ziga muqaddas yaqinlikka olib kirdi. U ularni O’z qonunining omonatdorlariga aylantirdi va bu zamon uchun bashoratning buyuk haqiqatlarini ularga ishonib topshirdi. Qadimgi Isroilga topshirilgan muqaddas kalomlar kabi, bular ham dunyoga yetkazilishi lozim bo’lgan muqaddas bir omonatdir. Vahiy 14 dagi uch farishta Xudoning xabarlarini nurini qabul qiladigan va yer yuzining uzun bo’yi, eni bo’yi bo’ylab ogohlantirishni yangratish uchun Uning vakillari sifatida oldinga chiqadigan xalqni ifodalaydi.” Testimonies, 5-jild, 455.

O’n Amr yettinchi kun Shabbatining belgisi orqali ifodalanadi, va bashorat qonunlari yettinchi yil Shabbatining belgisi orqali ifodalanadi. Laodikeyalik Yettinchi kun Adventizmi kemani tark etib, quyoshga sajda qila boshlaganida nihoyatda sharmanda bo’ladi, ammo ular dastlab rad etgan Shabbat amri Musoning “yetti vaqt”idir.

Va’da qilingan yurtini qo’lga kiritish uchun Xudoning xalqi nafaqat yettinchi kunlik Shabbatni, balki yetti yillik Shabbatni ham tushunishi va saqlashi kerak. Laodikiyalik Adventizm bu Muqaddas Kitobiy haqiqatni rad eta olmaydi, garchi uni yolg’onlar bilan berkitishga urinsa ham. Ularning nafratining ildizi shudir; aynan shu nafrat ularni bayroq bo’ladiganlarni quvib chiqarishga olib boradi.

“Otamning oilasidagi ko’pchilik kishi adventga to’la ishongan edi, va bu ulug’vor ta’limot haqida guvohlik berganimiz uchun bizdan yetti kishi bir vaqtning o’zida Metodist cherkovidan haydab chiqarildik. O’sha paytda payg’ambarning quyidagi so’zlari biz uchun nihoyatda qadrli edi: ‘Mening nomim tufayli sizlardan nafratlangan, sizlarni quvib chiqargan birodarlaringiz: Egamiz ulug’lansin, degan edilar; ammo U sizlarning shodligingiz uchun zohir bo’lur, ular esa uyatga qolurlar.’ Ishayo 66:5.”

“Shu vaqtdan boshlab, 1844-yil dekabrigacha, mening quvonchlarim, sinovlarim va umidsizliklarim atrofimdagi aziz Advent do’stlarimnikiga o’xshash edi. Shu paytda men Adventdagi opa-singillarimizdan birini ziyorat qildim va ertalab biz oila qurbongohi atrofida tiz cho’kdik. Bu hayajonli bir voqea emas edi, va u yerda bor-yo’g’i besh kishi, hammasi ayollar, hozir edi. Men ibodat qilayotganimda, Xudoning qudrati ustimga ilgari hech qachon his etmaganimdek tushdi. Men Xudoning ulug’vorligi haqidagi vahiy ichra qamrab olindim va go’yo yerdan tobora balandroq ko’tarilayotgandek bo’ldim hamda quyida bayon etilganidek, Advent xalqining Muqaddas Shahar sari qilgan sayohatlaridan ba’zi narsalar menga ko’rsatildi.” Ilk Yozuvlar, 13.

Ellen Whitega berilgan birinchi vahiy, o'zlarini yomon ko'rgan birodarlari tomonidan haydab chiqarilganidan keyin bir joyga to'plangan besh ayolga (besh dono bokirani ifodalovchi) berildi. Ular Ikkinchi Kelish haqidagi ta'limot tufayli ulardan nafratlanagan edilar; shu tariqa ular oxirgi kunlarning quvg'in qilinganlarini timsolladilar.

“Men nomigagina jamoatni va nomigagina adventistlarni ko'rdimki, ular Yahudo kabi, bizga qarshi chiqish uchun katoliklarning ta'sirini qo'lga kiritish maqsadida bizni ularga xiyonat qiladilar. O'shanda azizlar ko'zga tashlanmaydigan, katoliklarga kam tanish bo'lgan bir xalq bo'ladilar; ammo bizning e'tiqodimiz va urf-odatlarimizni biladigan jamoatlar va nomigagina adventistlar (chunki ular Shabbat sababli bizdan nafratlanar edilar, zero uni rad eta olmas edilar) azizlarga xiyonat qiladilar va ularni xalqning muassasalarini mensimaydiganlar sifatida katoliklarga ma'lum qiladilar; ya'ni ular Shabbatga rioya qilib, yakshanbani mensimaydilar.”

“Shunda katoliklar protestantlarga oldinga yurishni buyuradilar va haftaning yettinchi kuni o'rniga birinchi kuniga rioya qilmaydiganlarning barchasi o'ldirilishi haqida farmon chiqaradilar. Sonlari ko'p bo'lgan katoliklar esa protestantlarni qo'llab-quvvatlaydilar. Katoliklar o'z qudratini vahshiy hayvonning suratiga beradilar. Protestanlar esa o'z onasi ilgari ular uchun qanday ish tutgan bo'lsa, azizlarni yo'q qilish uchun shunday ish tutadilar. Ammo ularning farmoni natija berishidan yoki samara keltirishidan oldin, azizlar Xudoning Ovozi orqali qutqariladilar.” Spalding and Magan, 1, 2.

“Nomigagina” (ya'ni faqat nomdagina) adventistlar, Yahudo singari, bizni katoliklarga xiyonat qilib topshirar edilar. Ular buni “Shanba kuni tufayli” quvg'in qilinganlardan “nafratlanaganlari” uchun qildilar. Nomigagina adventistlar yettinchi kun — Shanbaga rioya qilayotganlarini da'vo qiladilar, shuning uchun bu yerda nazarda tutilgan Shanba shu bo'lishi mumkin emas. Ular quvg'in qilinganlardan nafratlanadilar, chunki ular Uilyam Miller timsolidagi Ilyosning alfa tushunchasi bo'lgan Musoning yetti zamoni haqidagi asosiy haqiqatni inkor eta olmasliklarini biladilar.

“Xudo bizga yangi bir xabar bermayotir. Biz 1843 va 1844-yillarda bizni boshqa jamoatlardan olib chiqqan xabarni e'lon qilishimiz kerak.” Review and Herald, January 19, 1905.

“1840–1844 yillarda berilgan barcha xabarlar hozir ta'sirli tarzda yetkazilishi lozim, chunki o'z yo'l-yo'rig'ini yo'qotgan kishilar ko'p. Xabarlar barcha jamoatlarga borishi kerak.” Manuscript Releases, 21-jild, 437.

“Biz 1841, '42, '43 va '44 yillarda qabul qilgan haqiqatlar endi o'rganilishi va e'lon qilinishi kerak.” Manuscript Releases, 15-jild, 371.

«Ogohlantirish keldi: 1842, 1843 va 1844 yillarda xabar kelganidan buyon biz bunyod etib kelayotgan imon poydevorini bezovta qiladigan hech narsa kirib kelishiga yo'l qo'yilmasin. Men bu xabarda edim va o'shandan buyon Xudo bizga bergan nurga sodiq holda dunyo oldida turibman. Biz kundan-kunga sidqidildan ibodat qilib, nur izlab Rabbimizni qidirganimizda oyoqlarimiz qo'yilgan maydondan oyoqlarimizni olish niyatida emasmiz. Sizningcha, men Xudo menga bergan nurdan voz kecha olamanmi? U Azaliy Qoya kabi bo'lishi kerak. U berilganidan buyon meni boshqarib kelmoqda». Review and Herald, 1903-yil 14-aprel.

Yahudo Sadduqiylar va Farziylar tarkibidan tuzilgan Oliy Kengashning ramzi emas; Yahudo oʻn ikki shogirdidan biri edi. U Masih Hosil bayramida nikohlash arafasida boʻlgan ahd kelinining bir qismi edi. Quvgʻin qilinganlarga qarshi xiyonat Yahudodan, yaʼni Laodikiyadagi Yettinchi kun adventistlari jamoatidan keladi. Ular koʻplab ramzlar bilan tasvirlanadi; masalan, Malaki uchinchi bobda Ahd Xabarchisi tomonidan rad etilgan leviylardek. Oʻsha poklanishda leviylar ajratib qoʻyiladi, va ularning soni, sodiq boʻlsin yoki sodiq boʻlmasin, 25 dir. Leviylar, qadimgi yillardagidek, nazr sifatida yuksaltirilishidan oldin poklanadilar.

U kumushni eritib tozalovchi kabi oʻtiradi; u Levi oʻgʻillarini poklaydi va ularni oltin hamda kumush kabi tozalaydi, toki ular Egamizga solihlik bilan nazr keltirsinlar. Shunda Yahudo va Quddusning nazri Egamizga qadimgi kunlardagidek, avvalgi yillardagidek maqbul boʻladi. Malaki 3:3, 4.

Levilar nazrdir, chunki ular buyuk nazr boʻlgan Masihning feʼl-atvorini mukammal aks ettiradilar. Oʻsha yigirma besh nafar levilar nazr sifatida koʻtarilganida, Hizqiyol 8 dagi yigirma besh nafar qalbaki levilar quyoshga sajda qilayotgan boʻladilar.

Yahudo nafaqat yovuz bir levini ifodalaydi, balki u, Yahudoning oʻttiz kumush tangasi bilan ifodalanganidek, oʻttiz yil davomida tayyorlangan yovuz ruhoniylar hamdir.

Shunda Unga xiyonat qilgan Yahudo, Uning hukm qilinganini koʻrgach, pushaymon boʻlib, oʻttiz kumush tangani bosh ruhoniylar va oqsoqollarga qaytarib olib keldi-da, dedi: «Men begunoh qonga xiyonat qilib gunoh qildim». Ular esa dedilar: «Buning bizga nima daxli bor? Oʻzing bil». Shunda u kumush tangalarni maʼbadda tashlab ketdi, chiqib ketdi-da, borib oʻzini osdi. Matto 27:3–5.

Yahudo uloqtirib tashlagan oʻttiz kumush tanga Malaki uchinchi bobda Ahdning Elchisi xasni (soxta kumushni) tashqariga chiqarib yuborishini (poklashini) ifodalaydi. Oʻsha yovuz ruhoniylar Qorax, Datan va Abiramning isyoni hamda 1888 yildagi isyonchilar orqali ifodalangan edi. Yovuz ruhoniylar Qoʻshma Shtatlar — yer hayvoni — ogʻzini ochganida yutib yuboriladi. Soʻng Yakshanba qonunidan boshlanadigan kechki yomgʻirning toʻliq yogʻdirilishi davrida olov ularning izdoshlarini yoʻq qiladi.

Masihning davridagi bokira qizdan tugʻilish alomati oxirgi kunlardagi dono bokiralar alomatini ifodalaydi. Oʻsha davrda Sinedrion, yaʼni Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventist cherkovi, bir alomat izlaydi, biroq Laodikiyaga berilgan yagona alomatni koʻra olmaydi. Ulkan olomon, yaʼni oʻn birinchi soat ishchilari uchun alomat — yakshanba qonuni sinovi davrida erkaklar va ayollarning yettinchi kun Shabbatiga rioya qilayotganini koʻrishdir. Qoldiqning avvalgi ahd xalqiga qarshi tortishuvidagi alomati — yettinchi yil Shabbati boʻlib, u Habakkukning ikkala muqaddas lavhasining ham markaziy ustuni sifatida aniqlangan Adventizmning poydevorlarini ifodalaydi. Laodikiyalik Adventizmga berilgan alomat — Yunus alomatidir, u Masih bilan Butrus oʻrtasidagi muloqotda yoritiladi.

Iso Qaysariya Filipi atrofiga kelganida, shogirdlaridan soʻrab dedi: “Odamlar Meni, Inson Oʻgʻlini, kim deb aytmogʻdalar?” Ular esa dedilar: “Baʼzilar Seni Yahyo choʻmdiruvchi, deydilar; baʼzilar Ilyos; boshqalar esa Yeremiyo yoki paygʻambarlardan biri, deydilar.” U

ularga dedi: “Lekin sizlar Meni kim deb aytasizlar?”

Shunda Simun Butrus javob berib dedi: “Sen Masihsan, barhayot Xudoning O‘g‘lisan”. Iso esa unga javob berib dedi: “Baxtlisan, ey Simun Barjona; chunki buni senga tana va qon ayon qilgani yo‘q, balki osmondagi Otam ayon qildi. Men ham senga aytamanki, sen Butrussan, va Men O‘z jamoatimni mana shu qoya ustiga quraman; va do‘zax darvozalari unga bas kelolmaydi. Men senga osmon shohligining kalitlarini beraman; yer yuzida nimani bog‘lasang, osmonlarda bog‘langan bo‘ladi; va yer yuzida nimani bo‘shatsang, osmonlarda bo‘shatilgan bo‘ladi.”

So‘ng U shogirdlariga O‘zi Iso Masih ekanini hech kimga aytmalikni qattiq tayinladi. Matto 16:13–20.

Oliy Kengash uchun alomat, demakki Adventizm uchun alomat — Yunusning alomatidir. Simon Barjona ushbu parchaga ahd odami ramzi sifatida kiritiladi, chunki uning ismi o‘zgartirilish arafasidadir. Abramning ismi ahdda o‘zgartirilgan edi. Shoulning ismi Pavlusga o‘zgartirilgan edi. Yoqubning ismi Isroilga o‘zgartirilgan edi. Shu uch guvoh shuni tasdiqlaydiki, Muqaddas Kitobdagi bir qahramonning ismi o‘zgartirilganda, u ahd odamini ifodalaydi va demakki oxirgi ahd xalqini, ya‘ni yuz qirq to‘rt mingni timsollaydi. Shu uch guvoh yana shuni ham tasdiqlaydiki, ahd odamining ismi ismi o‘zgartirilgan shaxs bilan bog‘liq bashoratli timsollikni ifodalaydi. Shoul “tanlangan” degan ma‘noni anglatadi, chunki u Xushxabarni g‘ayriyahudiylarga olib borish uchun tanlangan edi. Uning ismi Pavlusga o‘zgartirildi, bu esa “kichik” degan ma‘noni anglatadi, chunki u o‘z nazarida havoriylarning eng kichigi edi, negaki u Xudoning jamoatini quvg‘in qilgan edi. Almashtiruvchi bo‘lgan Yoqubning ismi ham, tajribasi ham Isroil anglatganidek g‘olibga aylantirildi. Butrusning ismi Simon edi, ya‘ni eshituvchi; Barjona esa Yunusning o‘g‘li deganidir.

Butrus Yunusning so‘nggi avlodini ifodalaydi, chunki u Yunusning o‘g‘li edi. Yunus “kaptar” degan ma‘noni anglatadi, Simun esa kaptarning xabarini eshitgan kishidir; Simun Bar-Yunus Iso suvga cho‘mdirilib, Iso Masih bo‘lganida va Muqaddas Ruh kaptar shaklida tushganida, Isoning moylanishi haqidagi xabarni eshitgan edi. Yunusning xabari kaptarning xabari edi; u Isoning suvga cho‘mdirili-shi paytida qudrat bilan moylanishini ifodalardi. Yunusning xabari Yunusning uch kun kitning qornida bo‘lgani bilan ifodalangan edi. O‘sha uch kun Fisihdan ilk hosil bayramigacha bo‘lgan uch kundir; ular Masihning suvga cho‘mdirili-shi va Yunusning kit qornidagi vaqti orqali timsollangan.

Yunusning alomati — Masihning O‘zining suvga cho‘mishida moylanishining alomatidir; bu Vahiy 18-bobdagi farishtaning 11-sentabrda tushishini timsollaydi. 11-sentabr Yunusning uch kuni bilan ifodalangan uch bosqichli sinov jarayonini boshlab berdi. O‘sha uch bosqich Milleritlar tarixida ham tasvirlangan. 1840-yil 11-avgust birinchi farishtaning sinovini, 1844-yil 19-aprel ikkinchi farishtaning sinovini, 1844-yil 22-oktabr esa uchinchi sinovni belgiladi. O‘sha uch bosqich 11-sentabrni, 2020-yil 18-iyulni va yakshanba qonunini ifodalaydi.

Yakshanba qonuni vaqtida Yunus baliqning og‘zidan tupurib chiqariladi; aynan shu yerda Masih Laodikiyani O‘z og‘zidan tupurib chiqarmoqda, aynan shu yerda Bil’amning eshagi og‘zini ochib gapiradi, aynan shu yerda Yahyo Cho‘mdiruvchining otasi Zakariyo so‘zlaydi, va aynan shu yerda

Amerika Qo'shma Shtatlari ajdarho kabi gapiradi. Shundan so'ng Yunus 2024-yilda Muso va Ilyos bilan birga tiriltirilganlarning timsoli sifatida dunyoga oxirgi ogohlantirishni beradi. O'sha jonlar Sado'm va Misr ko'chalarida o'ldilar va shundan keyin Hizqiyolning qudratli lashkari sifatida tiriltiriladilar. Ularning tirilishida ular Yunusning alomatiga aylanadilar, chunki u o'lib, so'ng Naynavoga oxirgi xabarni berish uchun tiriltirilganlarni ifodalaydi. Yunus kitning qornida, Doniyor sherlar uyasida, Yuhanno qaynab turgan moy qozonida — bular ramziy o'lim va tirilishni boshdan kechirgan bir yuz qirq to'rt mingni ifodalaydi. 9/11 dagi moylanishdan Hizqiyolning qudratli lashkarining tirilishigacha bo'lgan jarayon Masihning O'z tirilishigacha bo'lgan suvga cho'mishini ifodalaydi.

Farziylar hamda sadduqiylar kelib, Uni sinab ko'rmoqchi bo'lib, Unga osmondan bir alomat ko'rsatishini so'radilar. U esa ularga javob berib dedi: "Kech bo'lganda sizlar: 'Havo ochiq bo'ladi', deysizlar, chunki osmon qizil. Ertalab esa: 'Bugun havo buziladi', deysizlar, chunki osmon qizil va bulutli. Ey munofiqlar, sizlar osmonning tusini ajrata olasizlar-u, ammo zamon alomatlarini ajrata olmaysizlarmi? Yovuz va zinokor nasl bir alomat izlaydi; lekin unga Yunus payg'ambarning alomatidan boshqa alomat berilmaydi." Shundan so'ng U ularni qoldirib, ketdi. Matto 16:1–4.

Eng buyuk tojlovchi mo'jiza Lazarning tirilishi edi.

"Masihning Lazarning oldiga kelishni kechiktirishi, Uni qabul qilmaganlarga nisbatan rahm-shafqat maqsadiga ega edi. U shunday turib qoldiki, Lazarni o'likdan tiriltirish orqali o'zining qaysar, imonsiz xalqiga O'zi haqiqatan ham «tirilish va hayot» ekanligining yana bir dalilini bersin. U Isroil xonadonining kambag'al, sarson qo'ylaridan bo'lgan bu xalq haqidagi barcha umidni butunlay uzishga ko'ngli bormas edi. Ularning tavba qilmasligi sababli Uning yuragi ezilayotgan edi. O'z rahm-shafqatida U ularga O'zi Qayta tiklovchi, hayot va boqiylikni faqatgina zohir eta oladigan Zot ekanligining yana bir dalilini berishni maqsad qildi. Bu shunday bir dalil bo'lishi kerak ediki, ruhoniylar uni noto'g'ri talqin qila olmasinlar. Uning Baytaniyaga borishni kechiktirganining sababi shu edi. Bu toj kiygan mo'jiza — Lazarni tiriltirish — Uning ishiga hamda ilohiylikka da'vosiga Xudoning muhrini bosishi kerak edi." The Desire of Ages, 528, 529.

Masih Lazarni tiriltirishidan oldin kutib turdi, va Lazar nafaqat "toj mo'jiza" edi, balki u Xudoning ishiga qo'yilgan "muhr" ham edi. Ushbu parchada Yunusning alomati zinokor va yovuz avlod uchun yagona alomatdir. Muhrlash jarayonining vaqti nihoyatda aniq ekanini ko'rish muhimdir. Biz murojaat qilayotgan, Butrusning ismi o'zgartirilgan parchada, o'sha paytdan boshlab Iso O'zining o'limga topshirilishi kerakligini ochib bera boshlagani bildiriladi; ammo oxirgi oyatda Matto shunday qayd etadi: "Then charged he his disciples that they should tell no man that he was Jesus the Christ." So'ng darhol keyingi oyatda u shunday yozadi: "From that time forth began Jesus to shew unto his disciples, how that he must go unto Jerusalem, and suffer many things of the elders and chief priests and scribes, and be killed, and be raised again the third day."

Parcha Iso odamlardan Uni kim deb bilishlarini so'rashi bilan boshlanadi, so'ngra U shogirdlardan o'zlari Uni kim deb bilishlarini so'ragan keyingi savol keladi.

Iso Qaysariya Filipi atrofiga kelganida, O‘z shogirdlaridan so‘rab dedi: “Inson O‘g‘li bo‘lgan Men haqimda odamlar kim deb aytmog‘da?” Ular dedilar: “Ba‘zilar Seni Yahyo Cho‘mdiruvchi deydi; ba‘zilar Ilyos; boshqalar esa Irmiyo yoki payg‘ambarlardan biri deydi.” U ularga dedi: “Ammo sizlar Meni kim deb aytasizlar?” Matto 16:13–15.

Butrus javob berganida, Isoning Masih va barhayot Xudoning O‘g‘li ekanini e‘tirof etadi. “Masih” so‘zi ibroniychadagi “Messiya” so‘zining yunoncha shaklidir. Iso O‘zining kimligi haqidagi savolni ko‘taradi va shogirdlarni Uning Messiya ekani haqiqatiga olib keladi, ammo shu zahoti ularga bu haqda hech kimga aytnasliklari kerakligini bildiradi. O‘sha vaqtdan boshlab, U Mattoning oxirgi uch bobida keltirilgan yigirma uchta yo‘lbelgini bajo keltirishini ta‘lim bera boshladi, biroq Masih bilan bog‘liq haqiqatlar zarurat taqozosi bilan bosqichma-bosqich ochib berilishi lozim edi.

Biz ushbu Masihiy yo‘l ko‘rsatkichlarini keyingi maqolada davom ettiramiz.

## **Uchinchi farishtaning alfa nuri**

“1846-yilning kuzida biz Injildagi Shabbatni tutishni, uni o‘rgatish va himoya qilishni boshladik. Mening e‘tiborim o‘sha yilning avvalroq davrida, Massachusetts shtatining New Bedford shahriga qilgan tashrifim chog‘ida birinchi marta Shabbatga qaratildi. U yerda men advent e‘tiqodini erta qabul qilgan va bu ishda faol mehnat qilayotgan oqsoqol Joseph Bates bilan tanishdim. Oqsoqol B. Shabbatni tutar edi va uning muhimligini ta‘kidlar edi. Men esa uning muhimligini his qilmas edim va oqsoqol B. to‘rtinchi amr ustida qolgan to‘qqiztasidan ko‘ra ko‘proq to‘xtalib, xato qilmoqda, deb o‘ylardim. Ammo Rabbiiy menga osmondagi muqaddas maskan haqida bir vahiy berdi. Xudoning ma‘badi osmonda ochildi va menga marhamat qopqog‘i bilan yopilgan Xudoning sandig‘i ko‘rsatildi. Ikki farishta sandiqning ikki chetida turar, qanotlari marhamat qopqog‘i ustiga yoyilgan, yuzlari esa unga qaratilgan edi. Menga hamroh bo‘lgan farishta, bular Xudoning barmog‘i bilan yozilgan muqaddas qonunga samoviy lashkarning barchasi qanday ehtiromli qo‘rquv bilan boqayotganini ifodalaydi, deb ma‘lum qildi. Iso sandiqning qopqog‘ini ko‘tardi, va men O‘n Amr yozilgan tosh lavhalarini ko‘rdim. O‘nta amrning aynan markazida turgan to‘rtinchi amrni ko‘rib, uning atrofini mayin nur halqasi o‘rab turganini ko‘rganimda, hayratga tushdim. Farishta dedi: ‘O‘ntasining ichida faqat shu amr osmonlaru yerni va ulardagi barcha narsalarni yaratgan tirik Xudoni belgilab beradi. Yerning poydevorlari qo‘yilganida, Shabbatning poydevori ham o‘shanda qo‘yilgan edi.’” Testimonies, 1-jild, 75.

## **Uchinchi farishtaning omega nuri**

“Xudo bilan muloqot qiluvchilar Solihlik Quyoshining nurida yuradilar. Ular Xudo oldida o‘z yo‘llarini buzib, o‘z Qutqaruvchisini sharmanda qilmaydilar. Samoviy nur ularning ustiga porlaydi. Ular yer tarixining nihoyasiga yaqinlashar ekanlar, Masih haqidagi va Unga taalluqli bashoratlar haqidagi bilimlari nihoyatda ortib boradi. Xudoning nazarida ular cheksiz qadr-qimmatga egadirlar; chunki ular Uning O‘g‘li bilan birlikdadir. Ular uchun Xudoning Kalomi beqiyos go‘zallik va latofatga egadir. Ular uning ahamiyatini ko‘radilar. Haqiqat ularga ochib beriladi. Mujassamlanish ta‘limoti muloyim bir yog‘du bilan o‘raladi. Ular

Muqaddas Yozuv barcha sirlarni ochadigan va barcha qiyinchiliklarni hal qiladigan kalit ekanini ko‘radilar. Nurni qabul qilishni va nurda yurishni istamaganlar taqvodorlik sirini anglay olmaydilar, ammo xochni ko‘tarib, Isoga ergashishdan ikkilanmaganlar Xudoning nurida nurni ko‘radilar.” The Southern Watchman, 1905-yil 4-aprel.